

Aftale om budget 2025 og overslagsårene 2026-2028

Randers Kommune står i en alvorlig økonomisk situation. Årsagen til kommunens økonomiske problemer knytter sig primært til to forhold:

- En ubalance på socialområdet, der i budgetforslaget er opgjort til gennemsnitligt netto ca. 65 mio. kr. årligt – primært som følge af flere års stigende udgifter til særligt dyre enkeltsager.
- Udviklingen i udgifterne til indkomstoverførsler, hvor kommunens andel af udgifterne på landsplan er vokset fra 2,05% i regnskab 2021 til 2,14% i regnskab 2023. Da kompensationen fra staten ikke kan dække den stigning, giver det merudgifter for mere end 50 mio. kr. årligt i årene frem.

Når alle øvrige ændringer medregnes – herunder ændringer i udviklingen i folketal, indtægter fra udligning og skatter – kunne der med budgetforslaget fra forvaltningen konstateres en ubalance i kommunens økonomi på gennemsnitligt 139,2 mio. kr. årligt i budgetperioden 2025-2028.

Udgangspunktet for de politiske forhandlinger om budget 2025-2028 har derfor været særdeles vanskelige.

Randers Kommune er dog ikke alene om at stå i en vanskelig økonomisk situation. På landsplan har kommunernes budgetlægning i år været præget af en række tekniske ændringer, som har store økonomiske konsekvenser. Fra regeringens side er der derfor i finanslovsforslaget afsat midler til et ekstraordinært finansieringstilskud. Samlet giver det Randers Kommune merindtægter i forhold til budgetforslaget på 56,7 mio. kr. i 2025.

Efter det ekstraordinære tilskud kan ubalancen i kommunens økonomi opgøres til 125 mio. kr. årligt – inkl. behovet for forbedring af socialområdets økonomi og finansiering af en forventet ubalance i regnskab 2024.

Med aftalen om budget 2025 og overslagsårene 2026-2028, påtager aftalepartierne sig opgaven med at forbedre kommunens økonomi og sikre det nødvendige budgetløft til socialområdet.

Reduktionen i kommunens udgifter er foretaget med afsæt i de forslag, som forvaltningen har lavet som en del af det samlede budgetmateriale. Aftalepartierne har i den forbindelse prioriteret at undlade gennemførelse af en række forslag, der ville forringe mulighederne for forebyggende indsatser, ligesom aftalepartierne har været enige om at undtage bl.a. skoleområdet for en række større besparelseskrav.

Aftalepartierne har samtidigt lagt vægt på, at budgettet for 2025 og frem også skal indeholde plads til fortsat udvikling af kommunen og de servicetilbud, der leveres til borgere og virksomheder. Ligeledes er det prioriteret at sætte midler af til et forbedret beredskab, der kan følge med, i takt med at kommunen vokser og udvikler sig.

Samlet set er aftalepartierne enige om, at der med aftalen om budgettet for 2025-2028 gennemføres de nødvendige beslutninger for at genoprette økonomien – herunder sikring af tilstrækkelige midler til socialområdet og igangsætning af yderligere tiltag, der kan bidrage til at knække kurven med udviklingen i udgifterne til indkomstoverførsler. Aftalen peger således fremad mod Fremtidens Randers.

Fremtidens Randers – som pejlemærke

Udviklingen i kommunens udgifter til indkomstoverførsler afspejler de socioøkonomiske rammevilkår for Randers Kommune. Kommunen er rangeret som nr. 97 ud af 98 kommuner i Beskæftigelsesministeriets opgørelse af forventet andel af borgere på indkomstoverførsel.

Dette er en meget stor udfordring for kommunens økonomi på både kort og lang sigt - og er årsagen til, at det i forbindelse med vedtagelsen af budget 2024-2027 blev besluttet, at byrådet, hele den kommunale organisation, det lokale erhvervsliv og civilsamfund skal samles om et 'generationsprojekt'. Vi kalder det for 'Fremtidens Randers'.

Ambitionen er at løfte og udvikle borgernes sundhed, kompetencer og kvalifikationer, øge deres livschancer og deltagelsesmuligheder - og i højere grad gøre flere i stand til leve et aktivt liv og være selvforsørgende.

I juni 2024 godkendte byrådet en procesplan for det videre arbejde med Fremtidens Randers. Den indebærer, at der i første omgang udarbejdes en hvidbog, som skal forelægges byrådet i foråret 2025. Hvidbogen skal på baggrund af data og forskningsbaseret viden blandt andet samle op på, hvordan Randers Kommune ser ud socioøkonomisk og hvilke konkrete problemstillinger, der er behov for at forandre.

Aftalepartierne bakker op om den vedtagne proces, men er samtidigt optaget af, at der allerede nu handles på udfordringerne i størst mulig grad. Kommunens beskæftigelsesindsats skal være effektiv, men der skal samtidigt også investeres i fremtiden og tænkes i forebyggelse på længere sigt - både til gavn for borgerne og kommunens økonomi.

Dette har derfor også været et af de vigtigste pejlemærker for aftalepartierne i de prioriteringer, som er foretaget i aftalen om budget 2025-2028, ligesom aftalen også sætter retning for den beskæftigelsesrettede indsats de kommende år – herunder kommunens rolle som arbejdsplads.

Budgetændringer som følge af demografisk udvikling

Aftalepartierne ønsker at fastholde, at budgetterne på de store serviceområder reguleres i takt med de demografiske ændringer i befolkningen. Den beregnede stigning fra 2024 til 2025 på i alt 34,1 mio. kr. udmøntes derfor fuldt ud til fagområderne fra den centralt placerede demografipulje jf. tabellen nedenfor:

Demografiregulering (1.000 kr.)	2025	2026	2027	2028
Dagtilbud	1.603	1.603	1.603	1.603
Social	8.232	8.232	8.232	8.232
Omsorg	16.330	16.330	16.330	16.330
Skole	7.937	7.937	7.937	7.937

De beregnede ændringer fra 2026 og frem fastholdes i den centralt placerede demografipulje og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

Reduktion af kommunens udgifter - service

Aftalepartierne er enige om at tage afsæt i direktionens forslag til yderligere reduktion af kommunens serviceudgifter. Herudover har aftalepartierne gennemgået forslagene til udmøntning af effektiviseringskravet i 2027 og 2028 samt 'budget i balance'-forslagene på områder med økonomiske vanskeligheder.

Forslag - som ikke gennemføres

Aftalepartierne er enige om, at følgende forslag ikke gennemføres. Den økonomiske virkning er angivet set i forhold til basisbudgettet inkl. indregning af direktionens forslag til yderligere reduktioner.

Forslag - som ikke gennemføres (1.000 kr.)	2025	2026	2027	2028
Reduktion af udgifterne til det årlige arrangement for jubilarer	75	75	75	75
Erhvervsområdet		400	400	400
Kontrakt Business Randers	100	100	100	100
Bustrafik - Nedlæggelse af ungdomsskolekørsel		350	700	700
Vintertjeneste - Ingen saltning på cykelstier lørdag og søndag	250	250	250	250
Asfaltbelægninger			300	525
Lukning af svømmehal	230	460	460	460
Reduktion af "20 % tid" på skoler	600	800	800	800
Sundhedsplejen: Differenceret tilbud til 4. klasse	38	92	92	92
Tandplejen: Færre undersøgelser til børn og unge	107	256	513	513
Sundhedsplejen, fjerne åben klinik	105	255	255	255
Museum Østjylland	100	200	300	400
Randers Kunstmuseum	175	350	525	700
Tilpasning af rengøringshyppighed (omsorgsområdet)	3.500	2.000	2.000	2.000
Reduktion af tilbud i Vedligeholdende Træning samt besparelse vedr. dagcenterkørsel	1.800	2.400	2.400	2.400
My Way	1.300			
Opsigelse af samarbejdsaftale med Mødrehjælpen	350	350	350	350
Rammebesparelse på Børne- og ungecenter	1.675	1.675	1.675	1.675
Lukning af Vorup Børne- og Ungdomshus	500	2.600	2.600	2.600
Lukning af Børnehuset Grøftekanten	700	700	700	700
Etablering af skolefællesskaber i Randers Kommune	2.500	12.300	17.200	22.100
Randers Ungdomsskole - rammebesparelse på 40 pct.	4.600	9.200	9.200	9.200
Rammereduktion på alment skoler	3.900	9.300	9.300	9.300
Reduktion i antal fremskudte rådgivere i PPR	1.200	2.300	2.300	2.300
Reducering af veteranindsatsen	250	250	250	250
Klub 85 - øget fokus på samarbejde med civilsamfundet om relevante tilbud og aktiviteter*	100	100	100	100
I alt	24.155	46.763	52.845	58.245

* Dette 'budget i balance'-forslag på socialområdet gennemføres ikke – socialområdet tilføres midlerne i stedet.

Forslag - som ændres eller præciseres

Aftalepartierne er enige om at lave ændringer eller præciserende bemærkninger til følgende forslag indenfor de enkelte direktørområder.

Stabe, tværgående og politisk organisation

Forslag	Ændringer og præciserende bemærkninger
Rammereduktion byrådet og politiske udvalg	Forslaget om yderligere rammereduktion af budgettet til den politiske organisation udmøntes med en forudsætning om, at der fra og med valgperioden 2026-2029 etableres to færre politiske udvalg, ligesom der skæres ned på medieabonnemeter til byrådsmedlemmer. Det betyder, at den foreslåede rammereduktion ikke gennemføres i 2025 og herefter overopfyldes svarende til en mindredgift på 800.000 kr. årligt i 2026 og frem. Aftalepartierne er opmærksomme på, at besparelsen vedrørende færre udvalg forudsætter, at antallet af udvalgsmedlemmer i de øvrige tilbageværende politiske udvalg ikke øges.
DM i SKILLS	I budget 2023-26 blev der afsat 3 mio. kr. til afholdelse af DM i SKILLS i 2026. SKILLS og de årlige konkurrencer i erhvervsuddannelserne er et vigtigt redskab til, at så mange unge som muligt får interesse for at tage en erhvervsuddannelse. Randers Kommune fik dog ikke tildelt arrangementet i 2026. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om at fastholde ambitionen om, at arrangementet skal til Randers og vil prøve at søge igen. I budget 2025-2028 medgår de afsatte midler dog til forbedringen af kommunens økonomi som foreslået i direktionens forslag til reduktion af kommunens serviceudgifter.

Udvikling, Miljø og Teknik

Forslag	Ændringer og præciserende bemærkninger
Bustrafik – takstregulering af pensionistkort	Forslaget om forhøjelse af prisen på et pensionistkort til 1.200 kr. årligt gennemføres fra og med 2025. Aftalepartierne lægger i den forbindelse vægt på, at pensionistkortet fortsat vil være billigt sammenlignet med pensionistordninger i Midttrafiks område i øvrigt. Her er prisen for hovedparten af kommunerne 390 kr. månedligt for et fuldtidskort – svarende til 4.740 kr. årligt.

Sundhed, Kultur og Omsorg

Forslag	Ændringer og præciserende bemærkninger
Nedlæggelse af Hospice Randers	Aftalepartierne er enige om at udskyde stillingtagen til forslaget i to år. Det skyldes, at kommende strukturændringer og opgaveflytninger på sundhedsområdet – i forlængelse af regeringens udspil til en sundhedsreform – kan få betydning for Hospice Randers. Udskydelsen indebærer, at besparelsen på 5,3 mio. kr. i 2025 og 2026 annulleres.
Randers Regnskov	Aftalepartierne er enige om, at besparelsen på tilskuddet til Regnskoven halveres. Det betyder at besparelsen bliver 640.000 kr. mindre om året end foreslået i budgetforslaget.

Børn, Skole og Familie

Forslag	Ændringer og præciserende bemærkninger
Nedgang fra fem til fire dagtilbudsområder	Forslaget gennemføres ikke. I stedet er aftalepartierne enige om at skabe en sammenhængende ledelses- og organisationsstruktur på hele dagtilbudsområdet. Dette medfører, at der fremover er fem distrikter med hver sin ledelse, administration og bestyrelse, som både indeholder daginstitutioner og dagplejetilbud. Aftalepartierne lægger herunder vægt på, at der skabes en tæt integration mellem de forskellige pasningstilbud. Med den nye struktur vil dagplejen ikke fremover være en selvstændig aftaleenhed, og medarbejderne vil blive fordelt mellem de fem distrikter. Aftalepartierne lægger i den forbindelse stor vægt på, at dagplejen betragtes som et

	<p>ligeværdigt pasningstilbud og medarbejderne i dagplejen tilsvarende tages godt imod og hurtigt integreres i de enkelte dagtilbudsområder.</p> <p>Den nye struktur medfører, at der nedlægges en lederstilling på dagtilbudsområdet. Den forudsatte besparelse ved det oprindelige forslag fastholdes således uændret.</p>
Øget anvendelse af ledere som pædagogisk personale	Aftalepartierne er enige om, at forslaget vedrørende øget anvendelse af ledere (indregning i normeringerne) indføres hen over to år (fra 75% til 85%). Der afsættes 1,9 mio. kr. til dette i 2025 og 950.000 kr. i 2026.
Ungdommens Uddannelsesvejledning - rammebesparelse på 10%	Forslaget reduceres svarende til, at Ungdommens Uddannelsesvejledning pålægges en rammebesparelse på 8%. Det giver en reduktion i besparelseskrauet på 160.000 kr. i 2025 og 300.000 kr. årligt i 2026 og frem.
Faglig og økonomisk handleplan på specialundervisningsområdet	<p>Aftalepartierne er enige om målsætningen og de konkrete faglige tiltag i handleplanen på specialundervisningsområdet. Aftalepartierne er dog enige om, at handleplanen skal suppleres med en særlig plan for den nærmere udmøntning af driftsbesparelsen på specialskolerne – dvs. Trekløverskolen og Oust Mølleskolen. Forvaltningen anmodes om at udarbejde denne med henblik på forelæggelse for skole- og uddannelsesudvalget primo 2025.</p> <p>Aftalepartierne er endvidere enige om de konkrete økonomiske tiltag i handleplanen til at skabe en mere gennemsigtig finansieringsmodel. Modellen giver skolerne incitament til at udvikle fleksible læringsmiljøer og skal genskabe balance i budgettet både på den centrale og den decentrale del af specialundervisningsområdet. Aftalepartierne ønsker i den forbindelse, at dette skal ske ved at reducere driftsudgifterne gennem en generel nedsættelse og harmonisering af taksterne for pladser i specialskoler, specialklasserækker og heltidsundervisningen. Takstharmoniseringen skal også omfatte special-SFO.</p> <p>Ved takstharmoniseringen skal der tages højde for forskelle i elevernes behov for støtte i undervisningen, og at taksten for elever på Trekløverskolens afdeling på Borup Byvej søges tilnærmet til taksten for elever i specialklasserækker.</p> <p>Budgetreduktionen skal som foreslået ligeledes realiseres via nedsættelse af udgifterne til elevbefordring og ophør af muligheden for 12. skoleår.</p>
Skolefællesskaber	Forslaget gennemføres som ovenfor anført ikke. I stedet anmodes forvaltningen om at udarbejde et forslag til eventuelle klyngesamarbejder mellem skolerne omkring administrative opgaver og faglige spidskompetencer blandt medarbejderne - i forhold til både den almene undervisning og specialundervisningen. Forslaget udarbejdes med henblik på, at det kan fremsendes til skole- og uddannelsesudvalget i foråret 2025.
Randers Ungdomsskole – rammebesparelse på 10%	<p>Aftalepartierne er enige om at reducere Ungdomsskolens driftsbudget med 10%. Besparelsen skal primært finde sted via en reduktion af budgettet til den almene ungdomsskolevirksomhed og en nedlæggelse af det trivselsfremmende projekt Social-Emotional-Learning. Aftalepartierne er endvidere enige om, at besparelsen ikke må påvirke samarbejdet mellem Ungdomsskolen og boligsekretariatet om initiativet 'brandkadetter' samt Fodboldskolens aktivitetsniveau eller økonomiske ramme.</p> <p>Som ovenfor anført er aftalepartierne endvidere enige om, at den foreslåede rammebesparelse på Ungdomsskolen på yderligere 40% ikke gennemføres.</p>
Besparelse på fritidsklubtilbud	Den foreslåede besparelse på fritidstilbud halveres – svarende til, at besparelsen reduceres med 250.000 kr. årligt fra 2025 og frem.

Social og Arbejdsmarked

Forslag	Ændringer og præciserende bemærkninger
Tilpasning af hjemløseindsatsen (Hjørnestenen)	Som en del af hjemløseindsatsen i Randers Kommune er der fokus på, at borgere på forsorgshjem hurtigere kommer i egen bolig. Dette sker igennem tidlig og kontinuerlig dialog med borger og forsorgshjem om borgers videre forløb. Der arbejdes herunder målrettet med Housing First, hvor tilbud om en bolig kan kombineres med mestringsvejledning og en beskæftigelsesrettet indsats. I takt med at flere hjemløse borgere kommer i egen bolig, forventes behovet for forsorgshjemspladser efterhånden at falde. Aftalepartierne er på den

	<p>baggrund enige om at gennemføre forslaget om tilpasning af kapaciteten på forsorgshjemmet Hjørnestenen, men reducerer nedlæggelsen af pladser fra 12 til 10 pladser. Bevaringen af de to pladser medfører en udgift på 368.000 kr. årligt, som tilføres socialområdet</p>
Børnehandicap myndighed samt sammenlægning af Børnehandicap og Familieafdelingen	<p>Som en del af de samlede forslag ('budget i balance-forslag) på socialområdet er aftalepartierne enige om at opprioritere Børnehandicap myndighed. Det tidligere givne løft til området permanentgøres og videreføres således med 2,6 mio. kr. i 2025 stigende til 3,1 mio. kr. i 2026 og frem. Hermed er de økonomiske rammer for det videre arbejde med genopretningsplanen på plads, der skal sikre en stabilisering af afdelingen og fundamentet for god faglig drift fremadrettet.</p> <p>Aftalepartierne lægger vægt på, at der med forankringen af børnehandicap under Børn og Skole skabes en organisation, som har fokus på at opnå størst mulig synergi i myndighedssagsbehandlingen og mellem de forskellige servicetilbud til børnene og deres familier.</p>
Voksenhandicap myndighed	<p>Som en del af de samlede forslag ('budget i balance-forslag) på socialområdet er aftalepartierne enige om at opprioritere Voksenhandicap myndighed.</p> <p>Området tilføres 3,2 mio. kr. årligt i 2025 og frem. Med den forøgede bevilling kan sagstallet pr. rådgiver i afdelingen nedbringes til det anbefalede niveau jf. Dansk Socialrådgiverforening på 45-65 sager pr. rådgiver.</p> <p>Voksenhandicap myndighed har en væsentlig rolle i realisering af flere af initiativerne i socialområdets økonomiske plan (SØP/Fingerplan). Med opnormeringen er aftalepartierne enige om, at der skal være en særlig opmærksomhed på borgergruppen med udadreagerende adfærd og de muligheder der er for dels at arbejde med den faglige viden på området der kan understøtte udgiftsdæmpning, og dels en aktiv gennemgang og løbende opfølgning på sagerne på området.</p>

Øvrige forslag i katalogerne (service)

Aftalepartierne er enige om, at alle øvrige forslag i til udmøntning af effektiviseringskravet i 2027/2028 (inkl. 'budget i balance'-forslag) samt direktionens forslag til yderligere reduktioner i serviceudgifterne gennemføres som beskrevet i det fremsendte budgetmateriale.

Reduktion af kommunens udgifter – anlæg

Forslag	Ændringer og præciserende bemærkninger
Vuggestuegruppe reservation	Aftalepartierne er enige om, at det reserverede beløb på 1,6 mio. kr. til en ekstra vuggestuegruppe fastholdes. Aftalepartierne fastholder således reservationen og er enige om, at beløbet skal anvendes i Havndal. Aftalepartierne lægger i den forbindelse vægt på, at forældrene fortsat har det frie valg i forhold til forskellige pasningstilbud, idet der fortsat skal være mulighed for dagpleje i området.
Reduktion af rammen til Flodbyen	Forslaget om at reduktion af anlægsrammen til Flodbyen med 4 mio. kr. i 2025 og 2 mio. kr. i 2026 og frem gennemføres ikke. Med henblik på at styrke den samlede økonomi i det samlede projekt Flodbyen Randers, er aftalepartierne enige om, at det tilknyttede forslag om, at der ikke bygges en cykeltunnel under Aarhusvej fastholdes.
Infrastrukturplan nulstilling (udskydelse af Ringboulevard)	Udkast til miljøkonsekvensvurdering for Ringboulevardens viste, at hovedforslaget ville give en væsentlig påvirkning på et yngle- og rasteområde for flagermus, og derfor blev vurderet at være i strid med habitatsbekendtgørelsen.
	Byrådet besluttede derfor i april 2024, at forvaltningen skulle rette kontakt til relevante myndigheder for at få afprøvet, om der vil kunne gives dispensation fra bekendtgørelsen, så

	<p>Ringboulevarden kan gennemføres som hovedforslaget. I samme forbindelse besluttede byrådet, at de videre undersøgelser af alternative linjeføringsforslag skulle sættes i bero.</p> <p>Aftalepartierne er enige om, at det er nødvendigt at få etableret en bedre vejbetjening af Dronningborg og få fastlagt linjeføringen på en forlængelse af Ringboulevarden, så der kan arbejdes videre med byudviklingsprojekterne ved Dronningborg Maskinfabrik og Bjellerup Ladegård. Planlægningen af Ringboulevardens forlængelse skal derfor genoptages, når det er afklaret om der kan opnås dispensation til hovedforslaget. Aftalepartierne er også enige om, at der ikke kan udlægges nye arealer i Dronningborg til byvækst i kommuneplanen, før en bedre vejbetjening er undervejs.</p> <p>Som en konsekvens heraf er aftalepartierne enige om, at de afsatte midler til Ringboulevardens forlængelse nulstilles som foreslået i budgetforslaget.</p>
--	---

Aftalepartierne er herudover enige om, at direktionens øvrige forslag til reduktioner på anlæg – inkl. ændringer i den 10-årige investeringsplan fra 2029 og frem – gennemføres som beskrevet i budgetforslaget.

Anlægsområdet (investeringer indeholdt i budgettet)

Efter reduktion af kommunens anlægsbudget er der fortsat på det skattefinansierede område afsat i alt ca. 660 mio. kr. til anlæg i basisbudgettet. De afsatte midler i 2025-2028 omfatter blandt andet:

- Midler til en ny Dronningborghal (20,9 mio. kr.)
- En ny daginstitution (i alt 20,2 mio. kr. – resten afsættes i 2029)
- Midler til mere kapacitet på skoleområdet i Sydbyen og skoleudvikling (i alt 63,7 mio. kr.)
- Midler til bygningsvedligehold (i alt 220 mio. kr. ekskl. løft i indeværende aftale)
- Energibesparende foranstaltninger (17,5 mio. kr. årligt)
- Boligplan på socialområdet (21,1 mio. kr.)
- Naturforvaltnings- og genopretningsprojekter (i alt 14,2 mio. kr.)
- Ramme til sikre skoleveje og cykelstier (i alt 2,6 mio. kr. årligt)
- Midler til breddeidræt, idrætsanlæg og konkrete projekter på idrætsområdet (26,8 mio. kr.)
- Reservation af midler til et nyt magasin til Stadsarkivet (17,1 mio. kr.)
- Midler til område- og byfornyelse mv. – i alt svarende til udgifter for 33,8 mio. kr. i budgetperioden.

Hertil kommer budgettet under jordforsyningen, hvor der blandt andet er afsat 114,9 mio. kr. til byggemodning af en række projekter på tværs af kommunen – blandt andet i Drastrup, Munkdrup, Øster Bjerregrav og Hornbæk.

Budgettet indeholder også en videreførelse af kasserervation til Klimabroen. Ved udgangen af budgetperioden 2025-2028 er kasserervationen til broen i alt ca. 204 mio. kr.

Skole og Uddannelse

Almenskolen – udsættelse af effektiviseringskrav (7,034 mio. kr. i 2025 og 4,332 mio. kr. i 2026)

Aftalepartierne er enige om, at det i budget 2023-2026 besluttede effektiviseringskrav på det almene skoleområde på lidt over 7 mio. kr. i 2025, udsættes og først er gældende fra og med 2026. Det indebærer samtidigt, at det hidtidige effektiviseringskrav i 2026 på i alt 11,4 mio. kr. udskydes tilsvarende til 2027 og frem.

Samlet indebærer det merudgifter på 7,034 mio. kr. i 2025 og 4,332 mio. kr. i 2026 som tilføres skoleområdet budget

Investeringsmodel i indskolingen

For at realisere den faglige og økonomiske handleplan på specialundervisningsområdet er aftalepartierne enige om at investere i en forstærket inklusionsindsats og kompetenceudvikling i indskolingen.

I perioden 2025-2027 investeres der i alt 15 mio. kr. i indsatsen. Investeringsmodellen er økonomisk selv bærende over en 6-årig periode (2025-2030) og finansieres inden for skoleområdet eksisterende økonomiske rammer.

To-lærerordning i indskolingen

Aftalepartierne er enige om at styrke indsatsen i investeringsmodellen vedrørende indskolingen på skoleområdet. Der prioriteres derfor 3,0 mio. kr. til to-lærerordninger i indskolingen i 2026. Tilførslen finansieres af uforbrugte midler på skoleområdet i 2024. Disse knytter sig til Lov- og cirkulærepragrammet, hvor rammerne for udmøntning af en lovændring er forsinkede fra ministeriet og midlerne derfor ikke kan nå at blive brugt i 2024.

Nye skoletilbud til elever med dårlig trivsel i folkeskolens overbygning

Aftalepartierne ønsker, at det indarbejdes i den faglige og økonomiske handleplan på specialundervisningsområdet, at der skal skabes nye skoletilbud i folkeskolens overbygning. Tilbuddene skal styrke deltagelsesmulighederne for elever med dårlig trivsel i folkeskolens overbygning og understøtte arbejdet med at reducere antallet af segregerede overbygningselever.

Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at der fra og med skoleåret 2025/2026 oprettes et EUD8+9 skoleforløb i et samarbejde mellem Randers Ungdomsskole, UU Randers og Tradium. Desuden er der enighed om at etablere et nyt tilbud om juniormesterlære til elever i 8. og 9. klasse. Udgiften til de nye tilbud forventes helårligt at være 2,35 mio. kr.

Udgiften til de nye tilbud forudsættes finansieret via de afsatte midler i lov- og cirkulærepragrammet til gennemførelse af Folkeskolens kvalitetsprogram. Såfremt der fra statens side, på et senere tidspunkt, udmeldes bindinger på anvendelsen af midlerne, som umuliggør dette, er aftalepartierne enige om, at tilbuddene skal finansieres via skoleområdet eksisterende midler til inklusionsindsatser og specialundervisningsområdet.

Projekt RUN (623.000 kr. årligt i 2026-2028)

Projekt RUN er en særlig indsats for unge, som har vanskeligt ved at deltage i FGU og STU. Projektet er forankret i Ungdomsskolen. Aftalepartierne er enige om, at Projekt Run skal videreføres og afsætter 0,62 mio. kr. til dette i 2026-2028.

Fritidsjobprojekt - Talents of Tomorrow (727.000 kr. i 2026)

Aftalepartierne er enige om at videreføre fritidsjobprojektet Talents of Tomorrow, så det minimum kører til og med 2026. Der afsættes 0,73 mio. kr. til formålet i 2026.

Fodboldskolen (150.000 kr. årligt i 2025 og frem)

Aftalepartierne er enige om, at der afsættes ekstra 150.000 kr. årligt i 2025 og frem til Fodboldskolen. Midlerne skal sikre, at alle elever der ønsker at deltage i Fodboldskolen kan være med, og afsættes som midler udover det budget, som i dag er afsat til Fodboldskolen.

Nyt behandlingstilbud til børn og unge i mistrivsel

Der er i budgettet afsat 4,9 mio. kr. årligt fra 2025 og frem til det nye lovpligtige kommunale behandlingstilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel. Der er tale om en ny præpsykiatrisk indsats, der placeres i PPR.

Aftalepartierne lægger i den forbindelse vægt på en hurtig opstart af tilbuddet i 2025. Desuden lægges der vægt på at skabe en tæt sammenhæng til kommunens øvrige indsatser og tilbud til udsatte børn og unge – herunder de aktiviteter, der har været gennemført som en del af initiativet My Way. Der skal ligeledes skabes et tæt samarbejde i forhold til udrednings- og behandlingstilbuddene i den regionale børne- og ungdomspsykiatri.

Skoleområdet - vedligeholdelsespulje

Aftalepartierne er enige om, at der etableres en vedligeholdelsespulje til skoleområdets bygninger på 6,7 mio. kr. i 2025 under Ejendomsservice. Puljen finansieres ved en tilsvarende reduktion af rammebeløbet afsat til skoleudbygning i 2026-2027.

Puljen skal anvendes til løsning af aktuelle vedligeholdelsesopgaver på skolernes ydre bygningsrammer og tekniske installationer, som skolerne kan indmelde. Puljemidlerne prioriteres i et tæt samarbejde mellem skoleområdet og Ejendomsservice.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om at fastholde ambitionerne om at udbygge skolekapaciteten i Sydbyen og styrke den faglige indretning og modernisering af de indvendige bygningsmæssige rammer på kommunens folkeskoler. Den konkrete prioriteringsrækkefølge tilpasses de resterende skoleudviklingsmidler i budgetperioden – herunder midlerne afsat til skoleudvikling i den 10-årige investeringsplan på anlægsområdet i 2029 og frem.

Social- og beskæftigelsesområdet

Socialområdet – budgetløft (69,3 mio. kr. i 2025 faldende til 61,8 mio. kr. i 2028 og frem)

Som det har været beskrevet i planer og initiativer siden 2021-22, har socialområdet været økonomisk udfordret som følge af de landsdækkende strukturelle udfordringer på området. De udarbejdede handleplaner (Fingerplan/SØP) – senest suppleret med socialområdets 'budget i balance'-forslag fremsendt i forbindelse med budgetforslaget – kan kun afbøde noget af udgiftsudviklingen på området.

Aftalepartierne er i den forbindelse opmærksomme på, at udgiftsniveauet på socialområdet i Randers Kommune er relativt lavt, og at kommunens egne tilbud er drevet omkostningseffektivt, når der sammenlignes med andre kommuner.

Den store økonomiske ubalance på området kommer fra stadigt stigende udgifter til de særligt dyre enkeltsager. Der har gennem en årrække været en forventning om en målrettet tilførsel af penge til socialområdet i forbindelse med de årlige aftaler om kommunernes økonomi. Dette er dog ikke sket.

Landspolitisk har der været nedsat et ekspertudvalg (det såkaldte Tranæs-udvalg), som er fremkommet med 19 anbefalinger til at sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Anbefalingerne er endnu ikke udmøntet i konkret lovgivning eller forbedrede styringsmuligheder for kommunerne.

Det er aftalepartierne klare forhåbning, at der landspolitisk ageres på Tranæs-udvalgets anbefalinger, og at dette vil kunne medvirke til, at den fremtidige udgiftsudvikling på området bliver håndterbar for kommunerne. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at udviklingen skal følges nøje, og der skal – politisk såvel som administrativt – aktivt arbejdes med at påvirke lovgivningen i retning af forbedrede kommunale styringsmuligheder.

Til dækning af den økonomiske ubalance, som er opgjort på socialområdet (efter indregning af effekten af egne besparelses-/omprioriteringsforslag), er aftalepartierne enige om at løfte socialområdets budget med 69,3 mio. kr. i 2025, 64,4 mio. kr. i 2026, 62,9 mio. kr. i 2027 og 61,8 mio. kr. i 2028 og frem.

Aftalepartierne er samtidigt enige om, at arbejdet med de allerede besluttede handleplaner (Fingerplanen/SØP) skal videreføres – herunder arbejdet med socialområdets boligplan, der skal sikre flere interne pladser i kommunen og mindske behovet for køb af blandt andet dyre private botilbud.

I forlængelse heraf er aftalepartierne endvidere enige om, at der skal gennemføres en gennemgang af alle boligplacerede borgere i interne og eksterne tilbud med henblik på vurdering af, om de ud fra en samlet faglig og økonomisk vurdering kan modtage og profitere af et andet tilbud.

Analyse af socialområdet

Aftalepartierne ønsker samtidig med det ovennævnte varige løft af socialområdets budget at få lavet en analyse af socialområdet med særlig fokus på at udpege opmærksomhedspunkter, der fremadrettet kan sikre et socialområde med flere handlemuligheder inden for den økonomiske ramme. Analysen skal bidrage til en vurdering af, om der kan gennemføres yderligere ændringer på socialområdet - fagligt, organisatorisk eller styringsmæssigt - som kan bidrage til yderligere udgiftsdæmpning, når f.eks. antallet af særligt udsatte borgere stiger, priserne stiger eller fagligheden i kommunens eksisterende tilbud ikke i tilstrækkelig grad matcher de udsatte og udfordrede borgeres behov.

Analysen udarbejdes med ekstern hjælp og skal færdiggøres inden sommerferien 2025.

Tilskud til Kronjyllands Veteraner (156.000 kr. i 2026)

Aftalepartierne er enige om at videreføre det særlige tilskud til Kronjyllands Veteraner i yderligere et år. Aftalepartierne afsætter 156.000 kr. til formålet i 2026

Arbejdsmarkedsområdet – indsats for nedbringelse af udgifter til indkomstoverførsler

I lyset af kommunens udfordringer med udviklingen i udgifterne til indkomstoverførsler og arbejdet med 'Fremtidens Randers' ønsker aftalepartierne at sætte retning for de kommende års arbejde med den beskæftigelsesrettede indsats.

Aftalepartierne ønsker, at arbejdsmarkedsområdet fortsætter sin omstilling af driften via udviklingen af Arbejdsmarkedsrådets Strategiske Plan (ASP). Planen skal indeholde tiltag både på den korte bane samt tiltag med fokus på længerevarende indsatser med et generationsperspektiv.

Aftalepartierne er enige om, at forvaltningen i ASP skal fokusere på indsatser, der kan opfylde følgende tre forudsætninger:

- At medvirke til at skabe en bedre økonomi, både for beskæftigelsesområdet og for den samlede økonomi i kommunen.
- At forebygge og skabe den positive forandring i kommunens strukturelle, socioøkonomiske udfordringer på længere sigt.
- At bidrage til opfyldelse af byrådets vision om en *beskæftigelse markant over landsgennemsnittet*.

I forbindelse med budget 2024-2027 blev der truffet beslutning om tre investeringsprojekter. Med ASP skal yderligere indsatser udvikles, så der på alle målgruppeområder er virksomme strategier, der tilsammen flytter det samlede udgiftsbillede.

Mere konkret ønsker aftalepartierne, at der skal være fokus på følgende indsatser i ASP:

- Fortsætte og udvikle indsatserne på sygedagpengeområdet for både kommunale og eksterne arbejdspladser.
- Et særligt fokus på indsatsen for byens unge.
- Kommunens egen rolle som arbejdsplads i at skabe et bæredygtigt arbejdsmarked.
- Helhedsorienterede indsatser på tværs af kommunens fagområder for udsatte familier, hvor det ikke alene er ledighed, der udfordrer.
- Nye borgere i Randers Kommune på overførselsindkomst – som straks skal have et arbejdstilbud.
- Den kommende indførelse af arbejdspligt for flygtninge/indvandrere samt brugen af Integrationsgrunduddannelsen (IGU).

Aftalepartierne er enige om, at arbejdsmarkedsrådets strategiske plan (ASP) udarbejdes med henblik på fremlæggelse til politisk behandling primo 2025.

Tilflytning af borgere på overførselsindkomst

Randers Kommune er en kommune, der har meget at byde på, og derfor også er en kommune, som mange tilflyttere vælger at bosætte sig i.

I 2023 gennemførte forvaltningen en flytteanalyse, der viste, at der hvert år flytter omkring 250 borgere (netto) til Randers Kommune, der modtager overførselsindkomst. Dette har en stor påvirkning på kommunens samlede økonomi.

Aftalepartierne ønsker ikke, at Randers Kommune er en kommune der i særlig grad tiltrækker borgere på overførselsindkomst. Derfor er aftalepartierne enige om at se på tiltag, der kan bremse udviklingen i antallet af tilflyttere på overførselsindkomst ved bl.a. at justere kommunens praksis om kautionslån, formueregler, arbejdspligt mv. – samt andre tiltag, der formodes at påvirke flyttemønstre blandt overførselsindkomstmodtagere.

Aftalepartierne er enige om, at mulige tiltag skal beskrives og fremsendes i et beslutningsoplæg til byrådet senest primo 2025.

Kontrolenheden

Det er en vigtig del af den danske velfærdsmodel, at borgere modtager den hjælp – og kun den hjælp - som de har brug for. Randers Kommune har derfor en kontrolenhed, der forhindrer, at borgere udøver socialt bedrageri og derved uberettiget modtager sociale ydelser. Kontrolgruppen har det seneste år omstillet sin arbejdsform og personalets kompetencesammensætning samtidig med, at enheden har opnået samme eller bedre resultater gennem brug af færre ressourcer.

Aftalepartierne er enige om vigtigheden af kontrolenhedens arbejde og ønsker at der etableres et forsøg med en investeringsmodel, hvor kontrolenheden forøges med en ekstra stilling i 2025 med henblik på en mere udfarende funktion. Stillingen forudsættes finansieret af det forventede merprovenu fra den forøgede indsats, og der udarbejdes en status på arbejdet i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

Nyttejob

Byrådet godkendte i efteråret 2023, at der blev oprettet i alt 20 nytteindsatspladser i Randers Kommune. Pladserne anvendes til rådighedsafklaring af personer, der modtager a-dagpenge, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, hvis der er tvivl om, hvorvidt en ledig har den fornødne vilje til at medvirke aktivt i beskæftigelsesindsatsen. Aftalepartierne har med interesse fulgt nytteindsatsinitiativet og er enige om, at kommunens nytteindsats skal styrkes i 2025 med yderligere 750.000 kr. - til i alt 1.500.000 kr. Finansieringen af initiativet sker inden for de afsatte midler til tilbudsviften på beskæftigelsesområdet.

Fagenes fest

Arbejdsmarkedet bliver fortsat mere og mere specialiseret, og antallet af jobs, der kan klares uden formelle faglige kompetencer, bliver færre. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vurderede i 2021, at Danmark vil mangle 99.000 faglærte i 2030. Det faglærte område skal derfor synliggøres og hyldes, og aftalepartierne er enige om, at Randers Kommune i 2025 skal støtte "Fagenes Fest", hvor man hylder årets læreplads, faglærer og lærling.

Uddannelsesforløb for ledige mhp. SOSU-uddannelse (650.000 kr. årligt i 2025 og 2026)

Gennem flere år har der på social- og omsorgsområdet været en rekrutteringsudfordring. For at modvirke denne udfordring har der gennem en årrække været afsat midler til et før-SOSU forløb i et samarbejde mellem social-, beskæftigelses- og omsorgsområdet og Randers Sundheds- og Socialskole.

På forløbet får motiverede ledige, der har lyst og evne til at gennemføre et karriereskift, et tilbud om et forløb på social-og sundhedsskolen med henblik på give mulighed for på sigt at gennemføre et ordinært forløb til social-og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent.

Aftalepartierne ønsker at videreføre det særlige uddannelsesforløb og afsætter på den baggrund følgende midler:

- 338.000 kr. årligt i 2025 og 2026 under arbejdsmarkedsområdet til før-forløb (øvrige drift).
- 312.000 kr. årligt i 2025 og 2026 under omsorgsområdet.

Omsorgsområdet

Udviklingspulje omsorgsområdet (2 mio. kr. i 2025 og 2026)

Aftalepartierne er enige om, at der afsættes en udviklingspulje til omsorgsområdet på 2 mio. kr. årligt i 2025 og 2026. Puljen skal anvendes på udviklingsinitiativer i forhold til driften – herunder blandt andet øget brug af teknologi og digitalisering mv.

Lokale plejehjem og friplejehjem

Aftalepartierne ser med interesse på de kommende muligheder for at etablere lokale plejehjem. Når de lovgivningsmæssige rammer for disse er på plads, bedes forvaltningen undersøge mulighederne nærmere og udarbejde et oplæg til politisk behandling.

Tilsvarende ser aftalepartierne positivt på mulighederne for etablering af et yderligere friplejehjem i Randers Kommune, som et supplement til de kommunale tilbud. Aftalepartierne er i den forbindelse opmærksomme på, at etableringen af et friplejehjem forudsætter et privat initiativ – herunder udvikling og gennemførelse af et konkret projekt samt en operatør til at varetage driften.

Plejecenter i Dronningborg – plan sættes i bero og undersøgelse af muligt friplejehjem

Aftalepartierne er enige om, at planerne om byggeri af det nye plejecenter i Dronningborg sættes i bero. De afsatte midler til projektet reserveres i stedet i en pulje målrettet boliger på omsorgsområdet. Når der er en afklaring på, hvorvidt der kan etableres et yderligere friplejehjem i Randers Kommune, udmøntes midlerne. Dette skal være afklaret med henblik på, at udmøntningen senest kan ske i forbindelse med budget 2026-2029.

Boligplanen på omsorgsområdet – herunder Huset Nyvang

Den politisk vedtagne boligplan for omsorgsområdet er udarbejdet på baggrund af befolkningsprognoser og en defineret dækningsgrad for de forskellige typer af boliger på området (plejeboliger, demensboliger, ældreboliger med kald mv.).

I den nuværende boligplan er der lavet en prognose for perioden 2023-2033, som viser, at der skal etableres ca. 500 nye plejeboliger. Heraf vil ca. 200 plejeboliger blive tilvejebragt ved omdannelse af ældreboliger med kald til regulære plejeboliger. Derudover forventes det, at der skal bygges ca. 300 nye plejeboliger.

I boligplanen er det beskrevet, at planen løbende bør revideres, da der er tale om en prognose. Aftalepartierne er enige om, at det er nødvendigt at genbesøge boligplanen, da der i en længere periode har været et stigende antal ledige boliger på omsorgsområdet. Dette skal sammenholdes med, at Randers Kommune generelt set har et stort antal boliger på omsorgsområdet. Aftalepartierne ønsker i den forbindelse, at revurderingerne af behovet for nye boliger i boligplanen skal omfatte forskellige ejerformer.

I boligplanen angives det blandt andet, at der på sigt er brug for at oprette yderligere specialiserede pladser, herunder et øget antal demensaflastningspladser, svarende til endnu et center. Der er dog i øjeblikket en afmatning i efterspørgslen, og der er pt. 32 ledige specialdemenspladser. De 24 af disse ledige pladser er på Huset Nyvang, hvoraf 13 pladser lukkes som en del af reduktionen af kommunens serviceudgifter i budget 2025-2028.

Udover at se på muligheden for at justere i forventningen til kommende byggerier af plejeboliger, så ønsker aftalepartierne på den baggrund også, at der i arbejdet med revidering af boligplanen ses på, om yderligere pladser på Huset Nyvang med fordel kan anvendes til andet formål.

Aftalepartierne er enige om, at der skal fremlægges en revideret boligplan i 2. kvartal af 2025 med henblik på, at konsekvenserne af den reviderede boligplan kan indgå i drøftelserne om budgettet for 2026-2029.

Sundhed, kultur og fritid

Hjernerystelseskordinator (450.000 kr. årligt i 2025 og 2026)

Aftalepartierne er enige om, at funktionen hjernerystelseskordinator skal videreføres, når den midlertidige finansiering fra puljen til sundhedsfremme udløber i foråret 2025. Aftalepartierne afsætter på den baggrund 450.000 kr. i 2025 og 2026 til en 2-årig videreførelse af koordinatorfunktionen.

Pleje af idrætsanlæg – fastholdelse af niveau (1,2 mio. kr. årligt i 2025 og frem)

Aftalepartierne prioriterer gode muligheder for at dyrke motion og bevægelse, da det bidrager positivt til både den mentale og fysiske sundhedstilstand blandt kommunens borgere. Grundet forventede prisstigninger på drift og vedligehold af bane, grønne områder mv. har det vist sig nødvendigt at hæve budgettet for at fastholde det nuværende serviceniveau.

Derfor afsætter aftalepartierne yderligere 1,2 mio. kr. årligt fra 2025 og frem på driftsbudgettet under Sundheds-, idræts- og kulturudvalget til drift og vedligehold af baner, grønne områder mv.

Etablering af hybridbane på Randers Stadion (6,5 mio. kr. i 2025 finansieret af indtægter i 10 år)

Græstæppet på Randers Stadion er slidt ned og trænger til en udskiftning. Aftalepartierne er på den baggrund enige om at imødekomme Randers FC ønske om at etablere en hybridbane på Randers Stadion.

Aftalepartierne ønsker, at der indgås en aftale med Randers FC om, at Randers Kommune etablerer og betaler hybridbanen som en driftsfinansieret anlægsinvestering (som beskrevet af forvaltningen i det fremsendte budgetmateriale).

Modellen indebærer, at Randers FC over 10 år betaler 1/10 af etableringsudgiften via den årlige stadionleje, hvilket gør investeringen økonomisk neutral og udelukkende indebærer en likviditetsforskydning for kommunen.

Efter færdiggørelse af banen overdrager Randers Kommune drift og vedligeholdelsesforpligtelsen til Randers FC, som fremover selv kan vælge niveauet for banevedligeholdelse og pleje.

Ved overdragelsen af drift og vedligehold godtgøres Randers FC den udgift som Randers Kommune har haft til drift og vedligeholdelse som et gennemsnit for de seneste 3 år. Dette beløb fratrækkes stadionlejen.

Den forudsatte udgift til etablering af hybridbanen på 6,5 mio. kr. i 2025 indarbejdes på den baggrund i budgettet, idet finansieringen i form af øgede indtægter fra stadionleje på 0,65 mio. kr. årligt (i 10 år) samtidigt indarbejdes på en måde, hvor investeringen i anlægget ikke påvirker økonomien i budgettaftalen i øvrigt.

De nærmere rammer omkring Randers Kommunes muligheder for at benytte hybridbanen på Randers Stadion til f.eks. Schæferhunde VM, ungdomslandskampe mv. forudsættes fastlagt nærmere som en del af aftalen mellem kommunen og Randers FC.

Randers idrætshaller – øget tilskud (4,1 mio. kr. i 2025 og 2026)

Randers Idrætshaller er økonomisk udfordret. I forlængelse af sidste års budgetvedtagelse er der udarbejdet en analyse, der viser at der er en årlig underfinansiering af Randers Idrætshaller på 4,1 mio.kr. de kommende år.

Aftalepartierne er enige om at Randers Idrætshaller har brug for et yderligere tilskud for at skabe den nødvendige økonomiske balance mellem indtægter og udgifter og for at sikre Arena Randers' fremtid som både hjemsted for store begivenheder af særligt sportslig men også kulturel karakter.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om at afsætte midler til et 2-årigt tilskud på 4,1 mio. kr. årligt i 2025 og 2026. Samtidig ønsker aftalepartierne, at der i foråret 2026 skal fremlægges en sag til byrådet med en status og et forslag til en plan for en varig løsning. I den mellemliggende periode har aftalepartierne samtidigt en forventning om, at der i et tæt samarbejde mellem Randers Idrætshaller og forvaltningen sker løbende opfølgning og monitorering på udviklingen i økonomien – og at der arbejdes videre med mulige tiltag til forbedringer.

Halanalyse

Aftalepartierne ønsker at fritids- og idrætslivet i Randers Kommune har gode vilkår – herunder adgang til at kunne afvikle fritids- og idrætsaktiviteter på egnede tidspunkter af døgnet. Aftalepartierne ser derfor et behov for at synliggøre omfanget af haltider sammenholdt med foreningernes ønsker og behov for haltider.

Aftalepartierne er med det afsæt enige om, at der skal gennemføres en halanalyse i Randers Kommune.

Forvaltningen udarbejder et oplæg til analysens konkrete indhold som forelægges Sundheds-, idræts- og kulturudvalget til drøftelse – drøftelsen forventes blandt andet at indeholde overvejelser i forhold til brug af elektronisk halmonitorering i hallerne, administrative analysemetoder og inddragelse af foreninger/brugere. På baggrund af udvalgets drøftelse færdiggør forvaltningen analysedesignet og gennemfører analysen med henblik på, at den kan afrapporteres til byrådet i foråret 2026.

Nyt magasin til Randers Stadsarkiv

Der er i anlægsbudgettet afsat en reservation på 17,1 mio. kr. til etableringen af et nyt arkiv/fællesmagasin til Randers Stadsarkiv.

Som en del af budgetmaterialet har forvaltningen beskrevet mulighederne for etablering og foretaget foreløbige vurderinger af den samlede økonomi. Det kan i den forbindelse konstateres, at den afsatte reservation ikke vil være tilstrækkelig til etablering af forbedrede publikumsfaciliteter - det drejer sig om ankomstområde med gæste-, klasse og formidlingsfaciliteter samt plads til de frivillige, der bidrager til arkivets formidling og arkivering. Ligeledes forventes de afsatte midler heller ikke at være tilstrækkelige til at bygge et magasin, som lever op til arkivlovens krav og en forsvarlig opbevaring af kommunens historiske og forvaltningsmæssige arkivalier.

Aftalepartierne har noteret sig forvaltningens vurdering og ønsker på den baggrund, at der arbejdes videre med et projekt, hvor der også er indtænkt publikums-/formidlingsfaciliteter – eventuelt som en option i et kommende udbud. Aftalepartierne er endvidere indstillet på at prioritere økonomien til de nødvendige investeringer i kommende års budgetlægninger.

Randers Stadsarkiv (727.000 kr. i 2025 og frem)

Randers Stadsarkiv blev oprettet i 2013 og har siden haft midlertidige bevillinger til driften af arkivet. Senest blev bevillingen ved budgettet for 2023-26 forlænget til og med 2024.

Uden de midlertidige bevillinger vil der blandt andet komme længere sagsbehandlingstider ved forespørgsel fra fagforvaltningerne vedrørende arkiverede dokumenter i fx socialsager, børnesager mv., ligesom arbejdet med registrering af de kommunale papirarkivalier i arkivets elektroniske database, for at lette fremfinding og tilgængelighed for både administration og borgere, vil skulle ophøre. Hertil kommer forringelser i betjeningen af borgere samt mindre muligheder for gennemførelse af byvandring og foredrag, hvor arkivet i dag efterkommer en stor efterspørgsel på formidling af byens historie.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at arkivets midlertidige bevilling gøres varig og afsætter 727.000 kr. hertil i 2025 og frem.

Projekt sangkraft (350.000 kr. årligt i 2025 og 2026)

Aftalepartierne glæder sig over, at sang og de fællesskaber der skabes ved at synge sammen, er med til at fremme trivsel og livsglæde blandt kommunens borgere. Derfor ønsker aftalepartierne fortsat at understøtte det initiativ, som Sangkraft står i spidsen for, med et tilskud på 350.000 kr. i 2025 og 2026.

Blå Sol

Initiativtagerne bag festivalen Blå Sol har fremsendt en ansøgning til Randers Kommune. Aftalepartierne er enige om, at det er et spændende projekt med stort potentiale. Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at der i eventpuljen reserveres 750.000 kr. i 2025 til at støtte Blå Sol-projektet. Midlerne kan udbetales på baggrund af en fornyet og konkretiseret ansøgning med beskrivelse af projektet og den planlagte anvendelse af støtten fra Randers Kommune.

Miljø og teknik

Beredskab - dimensionering (4,7 mio. kr. i 2025 og 11,5 mio. kr. i 2026 og frem)

Randers Kommune vokser og udvikler sig - og særligt Randers by er vokset igennem mange år. Nye høje bygninger er kommet til, nye komplekse bygningsværker er etableret og virksomhedernes produktionsanlæg er blevet mere avancerede. Samtidigt er beredskabets ressourcer ikke ændret i mange år.

Det udfordrer beredskabet, og aftalepartierne er derfor enige om, at der igangsættes en fremtidssikring af beredskabet i Randers Kommune. Men opgaven er stor, og det vil komme til at tage tid at sikre et beredskab der fuldt ud er dimensioneret til de risici, der kan konstateres både nu og på sigt.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om at reservere 4,7 mio. kr. i 2025 stigende til 11,5 mio. kr. i 2026 og frem. Midlerne forventes som udgangspunkt anvendt til følgende:

- Ressourcer til analyse, objektplaner og sagsbehandling (1,2 mio. kr. i 2025 og frem).
- Yderligere en indsatsleder på vagt (0,9 mio. kr. i 2025 og frem).
- Fastholdelse af nuværende deltidsbrandfolk og frivillige gennem en ny ordning med specialmateriel og opgaver (2,6 mio. kr. i 2025 og frem).

- Bemandingsmæssig opgradering fra 1+3 til 1+5 på station Randers Nord (6,8 mio. kr. i 2026 og frem).

De reservede midler disponeres i forbindelse med forvaltningens fremsendelse af en sag til byrådet. I sagen ønsker aftalepartierne, at der er en tydelig vurdering af risici i Randers Kommune og hvordan de reservede midler bedst anvendes.

Aftalepartierne er opmærksomme på, at de reservede midler ikke fuldt ud dækker de identificerede behov – herunder behovet for en ny brandstation. Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om, at behovet for en yderligere prioritering af beredskabet skal drøftes igen i forbindelse med budget 2026-2029.

Frem imod disse drøftelser er aftalepartierne enige om, at der skal udarbejdes en analyse af placeringsmuligheder for en ny brandstation i den sydlige del af Randers by. I analysen af placeringsmuligheder ønsker aftalepartierne, at det samtidig vurderes, hvorvidt der kan opnås positive synergier ved en eventuel samplacering med den kommunale driftsafdeling, som i givet fald også vil skulle flyttes fra de eksisterende rammer på Gudenåvej.

Almene boliger – reduktion af grundkapitalmidler (-7,0 mio. kr. årligt i 2026 og frem)

En attraktiv by har et udbud af boliger, der matcher borgernes behov. De almene boliger spiller i den sammenhæng en vigtig brik i et varieret boligudbud. Randers Kommune har sammenlagt knap 9.000 almene boliger, og aftalepartierne er enige om, at det er vigtigt at have øje for de samlede balancer på boligmarkedet.

Det betyder på den ene side, at udbuddet af boliger skal være mangfoldigt, og på den anden side, at en bestemt boligtype ikke må vokse for hurtigt og særligt, at der ikke må være for høj lejeledighed i den almene sektor.

Aftalepartierne noterer sig, at der er tilsagn og aktuelle ansøgninger for knap 110 almene boliger, og der forventes yderligere 40 boliger placeret centralt i Randers by. Disse boliger er der enighed om at fremme opførelsen af. Aftalepartierne er samtidigt enige om, at der herefter er behov for at afvente med opførelse af nye almene boliger i en periode.

De afsatte midler til grundkapitaltilskud reduceres derfor med 7 mio. kr. årlig i årene 2026 og frem. Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om, at forbedringen kan medgå til at forbedre opførelsen af balancekravet i budgetaftalen og er samtidigt enige om, at eventuelle spændende boligprojekter fra den almene sektor kan drøftes i kommende budgetlægninger.

Billige boliger – og analyse af lejeboligmarkedet

I Randers Kommune er det let at finde en god bolig at bo i som er til at betale. Her kan almindelige familier realisere deres boligdrøm. Prisniveauet og huslejeniveauet er generelt lavere i Randers end andre større provinsbyer, hvilket giver mere luft i økonomien til den enkelte borger. Men huslejeniveauet afspejler også, at mange ældre private udlejningsejendomme ikke er sat i stand.

Det lave huslejeniveau kan afholde investorer fra at investere i nye projekter og ejere af bygninger fra at renovere dem. Dette kan medføre at boligmassens samlede kvalitet falder, og at borgere på kanten af samfundet fra andre kommuner søger disse boliger. Den høje andel af billige boliger kan dermed være en af

de væsentligste forklaringer på, at kommunen i en længere årrække har haft stor nettotilflytning af borgere på overførselsindkomst.

Aftalepartierne er optaget af, hvordan bedre boliger med højere kvalitet kan give et løft til byen, og er derfor enige om, at der skal gennemføres en analyse af lejeboligmarkedet. Analysen skal belyse, hvilken betydning omkostningsbestemt husleje har for omfanget af billige boliger i Randers Kommune. I arbejdet med analysen ønsker aftalepartierne, at der blandt andet ses på erfaringer fra andre kommuner, data omkring flyttemønstre og dialog med udviklere. Analysen fremsendes til politisk behandling i løbet af 1. halvår 2025.

Gudenåen og den 'Grønne Trepert'

Randers by er opstået omkring et vadested over Gudenåen, hvor fjorden rammer floden. Hvor det salte møder det ferske. Randers Kommune er derfor tæt forbundet med Gudenåen og Randers Fjord. Begge er en vigtig del af kommunens identitet. Desværre har både fjorden og åen det svært, og det er tydeligt, at der skal store greb til for at skabe den mangfoldige natur, der tidligere har været og potentielt kan blive igen.

Aftalepartierne er enige om, at Randers Kommune har en forpligtigelse til at genoprette livet og naturen i både Gudenåen og Randers Fjord.

Aftalepartierne ser derfor med positive øjne på den samlede Gudenåplan og de muligheder, som den "Grønne Trepert" synes at rumme for at udtage landbrugsjord og reetablere natur af hensyn til både biodiversiteten, miljøtilstanden og CO2 påvirkningen fra lavbundslande. Aftalepartierne er derfor enige om, at Randers Kommune skal spille en aktiv og opsøgende rolle i den kommende proces med henblik på at få udtaget mest muligt landbrugsareal langs Gudenåen og Randers Fjord.

Naturgenopretning – puljemidler til natur, klima og miljø (1,2 mio. kr. i 2026)

Naturen i Randers Kommune er mange steder helt unik og et kæmpe aktiv for både borgerne og turister, der besøger kommunen. Det er aftalepartierne enige om, at der skal værnes om, samtidigt med at der også skal skabes tilgængelighed. For naturen er vigtig for alle – både for dem, som ønsker stilheden og naturoplevelsen, og for dem som ønsker at benytte naturen til fysiske aktiviteter.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om at videreføre puljen vedrørende naturgenopretning - klima, natur og miljø. Der afsættes på den baggrund 1,2 mio. kr. i 2026 til formålet. Midlerne skal anvendes til en styrket indsats for at fremme og øge biodiversiteten, etablering af ny natur samt forbedring af adgangen til kommunens naturområder.

Ejendomsservice

Aftalepartierne har noteret sig den udarbejdede analyse af Ejendomsservice, som er fremlagt som en del af budgetmaterialet. I forhold til forbruget ved opstarten i 2015, viser analysen, at Ejendomsservice har realiseret en besparelse på 21,9 mio. kr. i 2023 som forventes at stige til 25,8 mio. kr. årligt i 2026 og frem.

Aftalepartierne er tilfredse med, at analysen opstiller en række anbefalinger til fortsat udvikling af Ejendomsservice som funktion. Disse anbefalinger ønsker aftalepartierne, at der arbejdes videre med – særligt med fokus på en styrket dialog mellem Ejendomsservice og aftaleenhederne.

Bygningsvedligehold – videreførelse af løft (5,2 mio. kr. i 2026)

Der er i dag et efterslæb på den samlede bygningsvedligeholdelse, hvilket medfører øget behov for nødvendig genopretning. I den 10-årige investeringsplan på anlægsområdet er der fastlagt en gradvis forøgelse af budgettet til bygningsvedligehold fra 2024 til 2028 og frem. Fra og med 2028 udgør budgettet 60,7 mio. kr.

I budget 2024-2027 blev der givet et ekstra løft til bygningsvedligehold i 2024-2025. Aftalepartierne er enige om, at løftet skal videreføres i 2026 og afsætter 5,2 mio. kr. til formålet.

Udrulning af fjernvarme til kommunale bygninger

Randers Kommune har en ambitiøs klimaplan, som bl.a. har et mål om, at alle kommunale ejendomme har udfaset fossile kilder som opvarmningsform. Med den fortsatte udrulning af fjernvarmen, som er en grønnere opvarmningsform end de fossile kilder, er Randers Kommune en vigtig brik som stor bygningsejer.

Aftalepartierne er enige om, at Randers Kommune har en stor forpligtelse i at understøtte den grønne omstilling. Derfor er der enighed om, at arbejdet skal gennemføres så hurtigt, som det er muligt.

Konverteringen forventes at koste 14,9 mio. kr. i perioden 2025-2028. Aftalepartierne er enige om, at udgifterne hertil skal ses som en del af bygningernes vedligeholdelsesniveau. Med den ovenfor gennemførte videreførelse af løftet af budgettet til bygningsvedligehold er aftalepartierne enige om, at udgifterne kan finansieres derfra.

Buskørsel

Randers Kommune har i sommeren 2024 gennemført en tilpasning af den kollektive trafik. Baggrunden for tilpasningen var de dalende passagertal under coronapandemien og højere udgifter som følge af stigende energipriser. Det ser ud til at de gennemførte omlægninger er faldet godt på plads og passagerne er fulgt med over i det nye rutenet.

Aftalepartierne ønsker at have en effektiv kollektiv transport, hvor der ikke kører tomme busser rundt. Aftalepartierne ønsker derfor, at der udarbejdes oplæg til politisk drøftelse af mulighederne for at optimere den kollektive trafik yderligere. Oplægget kan tage udgangspunkt i det materiale der blev forelagt byrådet i 2023 med særligt fokus på afgang med lav belægning.

Cykeltunnel under E45

Randers Kommune fremsendte i april 2024 en ansøgning til Vejdirektoratet om medfinansiering af etablering af en cykelforbindelse ved Vorup under E45 ved brug af en såkaldt "kvægtunnel". Desværre modtog projektet ikke midler. Aftalepartierne er enige om, at denne forbindelse stadig er et godt projekt og ønsker derfor, at det skal indgå i fremtidige ansøgninger til statslige puljer mv.

Vejvedligeholdelse - løft (1,0 mio. kr. årligt i 2025 og 2026)

Aftalepartierne er enige om, at budgettet til vejvedligeholdelse skal løftes med 1 mio. kr. i 2025 og 2026.

Asfaltering af parkeringsplads ved Ulvehøj

Belægningen på asfalteringspladsen foran indgangen til stadion ved Ulvehøj skal reetableres. Aftalepartierne er derfor enige om, at der udlægges ny asfaltbelægning på parkeringspladsen i foråret 2025. Udgiften på cirka 0,9 mio. kr. afholdes af budgettet afsat til belægninger.

Parkering i Randers by

Der gennemføres i disse år ombygninger og omlægninger mange steder i Randers By, der påvirker muligheden for at parkere. Aftalepartierne er enige om, at de afsatte midler til parkeringsstrategien skal anvendes til at udnytte de muligheder, der opstår rundt i byen for at optimere antallet af p-pladser. Aftalepartierne ser samtidig med stor tilfredshed, at der med det nye p-informationssystem er blevet tydeligt for bilisterne, at det er muligt at finde en ledig p-plads.

Toiletbygning i Hald - rengøring

Aftalepartierne er enige om, at kommunen skal varetage rengøringen af toiletbygningen i Hald. Udgiften hertil på 8.000 kr. årligt afholdes indenfor landdistriktsudvalgets økonomiske ramme.

Landdistrikter

Områdefornyelse (2,2 mio. kr. årligt i 2025 og 2026)

Aftalepartierne noterer sig med stor glæde det stærke lokale engagement, der vises i forbindelse med områdefornyelse af byerne i landdistriktet. Aftalepartierne er derfor enige om, at der skal prioriteres flere midler til områdefornyelse. På den baggrund afsættes der yderligere 2,2 mio. kr. årligt til områdefornyelse i 2025 og 2026. Midlerne kan lånefinansieres (95%), hvorfor aftalepartierne forudsætter at dette sker med udgangen af henholdsvis 2025 og 2026.

Erhverv og udvikling

Transformationen af Randers – Flodbyen og Klimabroen

Randers By gennemgår i disse år en transformation. Ledige arealer i byen omdannes til helt nye og attraktive boligområder, og der skabes nye sammenhænge og byrum. Det skaber en bedre by for alle og en by, som flere ønsker at leve deres liv i.

Byrådet har tidligere besluttet konkrete kvalitetskrav til udviklingen i Flodbyen. Aftalepartierne lægger også vægt på, at der etableres et godt grundlag for diskussionen om transformation i øvrige dele af byen og hele kommunen. Aftalepartierne er derfor meget tilfredse med det udkast til Arkitekturpolitik, der er sendt i høring – da dette netop skaber et begrebsapparat for diskussionen om kvalitet i de enkelte projekter og byggerier.

Aftalepartierne noterer sig samtidigt med stor tilfredshed, at realiseringen af Flodbyen skrider fremad. Arealudviklingsselskabet oplyser at der er stor interesse for arealerne, og de første byggeprojekter forventes at gå i jorden i løbet af 2025.

Flodbyen er ikke kun nye byggeprojekter men også etablering af klimasikring, ny infrastruktur og nye byrum i byen. Med indvielsen af Storkeengen og Justesens Plæne er det blevet tydeligt, at Flodbyens projekter vil løfte Randers til et nyt niveau og skabe en bedre kontakt til vandet samtidig med, at byen beskyttes mod de stigende vandmasser.

Der sættes nu samtidigt gang i planlægningen og realiseringen af det næste byrum langs Gudenåen; nemlig 'Flodlejet'. Flodlejet skal etableres i samarbejde med Realdania og arealudviklingsselskabet og vil skabe den afgørende forbindelse mellem byen og Gudenåens vand.

Den afgørende brik for at byen fortsat kan transformeres, er etableringen af Klimabroen. Klimabroen sikrer, at randrusianerne ikke længere skal sidde i kø på Randers bro, at byen beskyttes mod vandet, og at der skabes nye arealer, der kan udvikles. Aftalepartierne lægger derfor vægt på, at planlægningen af Klimabroen prioriteres højt og den stigende kasserreservation til anlæg af broen fortsætter. Realiseringen af Klimabroen er en helt nødvendig investering i byens – og dermed også kommunens - fremtid.

Plan- og byggesagsbehandling (3,3 mio. kr. i 2026)

Aftalepartierne for de seneste års budgetaftaler har prioriteret bedst mulige vilkår for at sikre væksten i Randers Kommune. Senest blev den midlertidige forhøjede bevilling videreført til og med 2025 i budget 2024-2027 for at understøtte korte sagsbehandlingstider i byggesagsbehandlingen og planlægningsopgaverne.

Aftalepartierne er enige om, at løftet til byggesagsbehandling og planlægningsopgaver skal videreføres og afsætter 3,3 mio. kr. hertil i 2026.

Biosfæren

Randers skal være hjemsted for et nationalt videns- og besøgscenter for biodiversitet. Det er målsætningen for den såkaldte 'biosfære', som der arbejdes på at etablere i Randers Jernstøberis forladte bygninger på Hvidmøllevej. Randers Kommune har støttet projektet de seneste år.

Aftalepartierne er enige om, at der er store perspektiver i Biosfæren ud fra en natur- og miljøvinkel men også ud fra et erhvervs- og turismeperspektiv. Aftalepartierne er derfor enige om, at Randers Jernstøberi's tidligere arealer og bygninger fortsat skal være afsat til dette projekt, og at kommunen skal understøtte projektet med administrative ressourcer samt dækker udgifterne til den nødtørftige bygningsdrift, der er forbundet med bygningerne. Udgifterne til bygningsdrift afholdes indenfor Ejendomsservice eksisterende økonomiske rammer.

Erhvervsområdet

Aftalepartierne er enige om, at et velfungerende samspil mellem erhvervsliv og kommune er fundamentet for en stærk lokalt funderet vækst. Et stærkt erhvervsliv og en serviceorienteret effektiv kommune hænger tæt sammen. Derfor er det vigtigt for Randers Kommune, at erhvervsvenligheden er i top.

Med udgangspunkt i Randers Kommunes erhvervs politik 2024-2026 er der ved at blive etableret et Erhvervsstrategisk Forum, der - via et strategisk samarbejde mellem Randers Kommune og de lokale virksomheder - skal styrke rammerne for erhvervsudviklingen i Randers Kommune. Målet er, at Randers Kommune kendes som en konkurrencedygtig og stærk erhvervs kommune med en klar grøn og bæredygtig profil. Aftalepartierne ønsker, at det nye Erhvervsstrategisk Forum skal være med til at realisere dette.

Aftalepartierne noterer sig, at de seneste undersøgelser af erhvervsvenligheden i Randers Kommune viser, at vi kan gøre det bedre. Aftalepartierne har derfor fjernet de foreslåede besparelser på erhvervsområdet, men fastholder, at der igangsættes en gennemgang af den samlede erhvervsrettede indsats.

Gennemgangen skal også inddrage perspektiver om den erhvervsrettede service i forhold til midtbyen i Randers såvel som den organisatoriske placering af erhvervsområdet internt i kommunen. Det skal

endvidere afdækkes, hvordan Randers Kommune kan bruge ressourcerne i den samlede indsats bedst muligt for at understøtte en effektiv og målrettet erhvervsindsats og fastholde Randers Kommune som en strategisk vigtig aktør i indsatsen. Gennemgangen skal udarbejdes sammen med erhvervslivets repræsentanter (Business Randers, DI m.fl.)

Gennemgangen afrapporteres til byrådet inden sommerferien 2025 og skal indeholde et forslag til en model for den fremtidige erhvervsrettede indsats i Randers Kommune.

Tværgående og øvrig finansiering mv.

Råd og Nævn – rammereduktion (-0,2 mio. kr. årligt fra 2026 og frem)

Aftalepartierne er enige om, at udgifterne under den politiske organisation til råd og nævn skal reduceres med 200.000 kr. årligt fra og med 2026. Reduktionen udmøntes i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

Konkurrenceudsættelse af kommunale driftsopgaver

Aftalepartierne er optaget af, at kommunens driftsopgaver løses bedst muligt – både kvalitets- og omkostningsmæssigt. Aftalepartierne ønsker i den forbindelse undersøgt, om der er økonomisk potentiale ved at øge konkurrenceudsættelsen af kommunale driftsopgaver. Forvaltningen anmodes i den forbindelse om at udarbejde et oplæg til områder som potentielt kan konkurrenceudsættes med henblik på mulig udlicitering af opgaven til en privat leverandør. Oplægget udarbejdes med henblik på fremsendelse som en del af budgetmaterialet 2026-2029.

Afbureaukratisering – forenkling og mere tid til kerneopgaverne

Med afsæt i beslutningerne i budget 2024-2027 lægger aftalepartierne stor vægt på, at arbejdet med afbureaukratisering i kommunen – herunder særligt regelforenkling og færre dokumentationskrav - skal fortsætte. Dette gælder også fokus på at reducere ressourceforbruget forbundet med ikke-lovgivningspligtige tilsyn, som kommunen selv har ansvaret for.

Administration, ledelse og organisering

I forlængelse af administrationsanalysen i forbindelse med budget 2024-2027 er aftalepartierne enige om, at de kommunale kerneopgaver og løsningen af de administrative opgaver hænger tæt sammen. En lang række af de administrative opgaver er i sig selv borgerrettede, mens andre er direkte afledt af eller en forudsætning for, at kerneopgaven for borgerne kan løses.

Aftalepartierne lægger samtidigt stor vægt på, at kommunen drives effektivt. I forlængelse heraf konstaterer aftalepartierne med tilfredshed, at Randers Kommunes udgifter til central administration og ledelse fortsat ligger blandt landets laveste. Samtidigt kan det konstateres, at de samlede besparelsesforslag i budget 2025-2028 vil reducere kommunens udgifter til central administration med 5 mio. kr. i 2025 stigende til 7,5 mio. kr. i 2028 og frem.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om følgende:

- I forlængelse af aftalepartiernes beslutning om at reducere antallet af politiske udvalg, fra og med 2026, skal der foretages en vurdering af mulige afledte ændringer i den administrative organisering.

- Herudover skal der gennemføres et generelt servicetjek af hele kommunens organisering og opgaveløsning på det administrative område. På baggrund heraf skal der udarbejdes et forslag til mulige ændringer. Oplægget skal blandt andet vurdere mulighederne for central samling af flere administrative funktioner og øvrige muligheder for at nedbringe de samlede udgifter til ledelse og administration på tværs af den samlede organisation.

Den samlede afrapportering udarbejdes med henblik på, at den kan fremsendes som en del af budgetmaterialet 2026-2029. Frem til den politiske behandling af afrapporteringen er aftalepartierne enige om, at der skal være 0-vækst i 2025 for kommunens udgifter til central administration og ledelse set i forhold til niveauet for 2024 (korrigeret for til-/afgang af nye opgaver relateret til ændret lovgivning).

Mere og bedre digital borgerbetjening

I forlængelse af byrådets vedtagelse af Teknologi- og digitaliseringsstrategien, er udgangspunktet for Randers Kommunes digitale service, at borgere, virksomheder og foreninger skal tilbydes en digital løsning først, hver gang det giver mening. I den forbindelse skal digitale selvbetjeningsløsninger være et naturligt element i leveringen af kommunens kerneydelser med fokus på at understøtte lighed, selvstændighed og fleksibilitet for borgere og virksomheder.

Som et eksempel arbejder Borgerservice løbende med at optimere den digitale borgerbetjening. Siden november 2023 har der været obligatorisk tidsbestilling i Borgerservice. Dette har bl.a. medført en væsentlig reduktion i personlige betjening i Borgerservice på 15-20% det seneste år. På samme måde arbejdes der på forskellige løsninger bestående af en kombination af chatbot og voicebot/phonebot (med indbygget AI-teknologi) til brug i betjeningen af kommunens borgere.

Aftalepartierne ser med stor tilfredshed på udviklingen og ønsker, at forvaltningens arbejde i retning af mere og bedre digital borgerbetjening prioriteres højt i de kommende år.

Kørsel - visiteret personbefordring

En del af kommunens borgere, som er visiteret til et special- eller træningstilbud, beføres til og fra disse tilbud via en af kommunens kørselsordninger. Området for visiteret personbefordring er komplekst og omfangsrigt. I årets to første kvartaler er der i Randers Kommune kørt mere end 90.000 enkeltture fordelt på mere end 1.000 borgere. Nogle borgere har få, enkeltstående kørsler, mens andre har mange, faste kørsler.

Aftalepartierne har et stort fokus på, at kørslen gennemføres så effektivt som muligt. Aftalepartierne ønsker på den baggrund, at forvaltningen udarbejder et oplæg, der beskriver mulighederne for at optimere kørselsområdet indenfor rammerne af den eksisterende kontrakt med kommunens kørselsleverandører. Ligeledes ønsker aftalepartierne, at forvaltningen forud for det kommende genudbud af kommunens kørselsordninger (med forventet kontraktstart 1. august 2027) afdækker mulighederne for yderligere nedbringelse af omkostningerne på området. Vurderingerne skal foretages set i forhold til fleksibilitet og brugervenlighed, set fra borgernes perspektiv. Det samlede oplæg præsenteres for byrådet, inden rammerne for genudbuddet fastlægges.

Ekstraordinært finansieringstilskud (-27 mio. kr. i 2026)

Regeringen har i forbindelse med finanslovsforslaget for 2025 prioriteret fordeling af et ekstraordinært finansieringstilskud til landets kommuner. Randers Kommune vil i den forbindelse modtage et ekstra tilskud på 56,7 mio. kr. i 2025. Tilskuddet er indregnet i budgettet via de tekniske korrektioner.

Aftalepartierne er enige om, at det ekstra finansieringstilskud må forventes videreført i 2026 – helt eller delvist. Aftalepartierne forudsætter på den baggrund, at Randers Kommune også vil modtage et ekstra tilskud i 2026. Det ekstra tilskud – både i 2025 og 2026 - går målrettet til at medfinansiere det nødvendige budgetløft til socialområdet. Forventningen om et yderligere tilskud i 2026 fastsættes af forsigtighedsmæssige hensyn til 27 mio. kr.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om, at hvis der kommer et ekstraordinært finansieringstilskud i 2026, som overstiger 27 mio. kr., så må det overskydende beløb ikke indregnes i direktionens forslag til et budget i balance for 2026-2029. I stedet skal beløbet indgå i det råderum som politisk kan prioriteres.

Det kommunale finansierings- og udligningssystem

Regeringens ekstraordinære finansieringstilskud til kommunerne i 2025 – flere måneder efter økonomiaftalen for 2025 faldt på plads – er et meget synligt eksempel på, at det kommunale finansierings- og udligningssystem reelt er brudt sammen.

I forbindelse med offentliggørelse af et forslag til en ny sundhedsreform, har regeringen således også sat gang i forberedelserne til en udligningsreform. Aftalepartierne er i den forbindelse enige om, at de vil arbejde for, at det skal være en reform, som omfatter hele det kommunale finansieringssystem – og ikke kun er isoleret til udligningssystemet. Formålet med den samlede reform skal være, at systemet skal skabe rammerne for, at alle kommuner skal kunne tilbyde borgerne nogenlunde det samme serviceniveau uden store forskelle i skatteprocenten.

Frem til de nødvendige tilretninger af finansierings- og udligningssystemet er gennemført, bør det ovennævnte ekstraordinære finansieringstilskud til kommunerne bevares uændret. Også det er aftalepartierne enige om, at de vil arbejde for, bliver prioriteret landspolitisk.

Forhøjelse af kommuneskatten (-35,2 mio. kr. i 2025 stigende til -39,1 mio. kr. i 2028)

Henset til kommunens økonomiske udfordringer er aftalepartierne enige om, at kommuneskatten forhøjes med 0,2 %-point fra 2025 og frem. En sådan skatteforhøjelse forventes at kunne gennemføres stort set uden sanktion fra statens side, da der ved aftalens indgåelse forventes at være en samlet nettoforhøjelse af skatten på landsplan på kun 10 mio. kr.

Aftalepartierne er derfor enige om, at provenuet fra skatteforhøjelsen lægges ind med den forventede modregning for sanktion som følge af nettoskatteforhøjelsen på landsplan.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf også enige om, at mulighederne for at sætte skatten tilsvarende ned, skal drøftes årligt i forbindelse med kommende års budgetlægninger, og senest skal være sat ned med 0,2% i 2029.

Låntagning (-17 mio. kr. i finansiering)

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har givet mulighed for øget låntagning i Randers Kommune.

Aftalepartierne er enige om, at der på baggrund heraf optages lån på 17 mio. kr., som indgår som generel

finansiering af nærværende budgetaftale. Optagelsen af lånet indebærer udgifter til afdrag og renter på ca. 1,2 mio. kr. årligt i 2026 og frem.

Nordic Waste og låntagning

Randers Kommune modtog primo august 2024 en dispensation til at optage lån på op til 375 mio. kr. til anlægsudgifter i forbindelse med jordskredet ved Nordic Waste.

Aftalepartierne er enige om, at forvaltningen skal udarbejde en sag til politisk behandling med forslag til, hvorledes Randers Kommune skal håndtere de økonomiske konsekvenser (herunder den likviditetsmæssige betydning) af udgifterne knyttet til jordskredet.

Finansiering af forventet ubalance i regnskab 2024 (37,1 mio. kr. i 2025)

Aftalepartierne er enige om, at den forventede ubalance i regnskab 2024 på i alt 37,1 mio. kr. finansieres som en del af den samlede budgetaftale for 2025-2028.

Kommunens økonomiske styringsmål

Som følge af kommunens økonomiske situation er aftalepartierne enige om, at de økonomiske styringsmål vedrørende anlægsniveau, gæld og størrelsen af den ikke-disponerede kassebeholdning suspenderes indtil videre.

Aftalepartierne er opmærksomme på, at budgetaftalen ikke fuldt ud overholder det overordnede styringsmål omkring balance på det skattefinansierede område. Aftalepartierne forudsætter, at den resterende genopretning af kommunens økonomi kan gennemføres i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

Forbrugs- og anlægsstop samt udskydelse af forbrug af decentral opsparing

I juni måned besluttede byrådet et midlertidige forbrugs-/indkøbsstop samt et anlægsstop og udskydelse af forbrug af decentral opsparing. Aftalepartierne er enige om, at disse foranstaltninger ophæves med vedtagelsen af budget 2025-2028, idet aftalepartierne samtidigt forventer, at den samlede kommunale organisation fortsat udviser en høj grad af budgetdisciplin og økonomisk ansvarlighed i de løbende økonomiske dispositioner.

Personalereduktioner

Budgettet for 2025-2028 medfører en række besparelser, der får konsekvenser for flere medarbejders arbejdssituation i form af omplaceringer eller egentlig afskedigelse. I den forbindelse lægger aftalepartierne afgørende vægt på, at omplaceringer og personalereduktioner sker sagligt og i henhold til lovgivningen og aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Direktionen anmodes om at tilrettelægge en proces som sikrer dette og som samtidigt gennemføres på en måde, hvor kommunens personalepolitiske værdier efterleves.

Tilførsel af midler som følge af finanslov 2025

Såfremt kommende forhandlinger om finansloven for 2025 betyder tilførsel af ikke-øremærkede midler til kommunen – som ikke er adresseret andre steder i nærværende aftale - er aftalepartierne enige om, at konkret udmøntning af disse skal drøftes nærmere i kredsen af aftalepartier.

Borgmesteren

For Socialdemokratiets byrådsgruppe

For Venstres byrådsgruppe

For Det Konservative Folkepartis byrådsgruppe

For Radikale Venstres byrådsgruppe